

ถอดบทเรียนจากฐานที่รู้ร่น้อง

นายกฤษฎา จิมอินทร์
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดชลบุรี
ด้านอารักขาพืช จังหวัดชลบุรี

ประวัติบุคคลต้นเรื่อง

นายกฤษฎา จิมอินทร์ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดชลบุรี
เกิดเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๐๖
จบการศึกษาจากสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ สาขาพืชศาสตร์

เส้นทางการทำงาน เจ้าพนักงานเกษตร ๒ สู่ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดชลบุรี

ประวัติการรับราชการ

ปี ๒๕๓๒ บรรจุเป็นเจ้าพนักงานเกษตร ๒ หน่วยป้องกันและกำจัดศัตรูพืชที่ ๓ จังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๓๒

ปี ๒๕๓๗ ย้ายไปดำรงตำแหน่ง เจ้าพนักงานเกษตร ๔ ฝ่ายป้องกันและกำจัดศัตรูพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม

ปี ๒๕๓๗ ปรับตำแหน่ง เจ้าพนักงานเกษตร ๔ เป็น นักวิชาการเกษตร ๔ ฝ่ายวิชาการ สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม

ปี ๒๕๔๐ ย้ายมาดำรงตำแหน่ง เป็นนักวิชาการเผยแพร่ ๕ ฝ่ายแผนงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง

ปี ๒๕๔๑ ย้ายมาเป็น นักวิชาการ ๓ - ๕/ว ๖ - ๗ กลุ่มงานอารักขาพืช สำนักงานส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันออก

ปี ๒๕๔๕ การปรับโครงสร้างหน่วยงาน ตั้งศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดชลบุรี

ปี ๒๕๕๗ ได้รับแต่งตั้งเป็น ผู้อำนวยการศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดชลบุรี และได้เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดชลบุรี

ผลงานความภาคภูมิใจ

ปี ๒๕๕๐ เกิดการระบาดของแมลงดำหนามมะพร้าว จึงมีการผลิตขยายส่งแตนเบียนอะซิโคเดส เพื่อแก้ไขปัญหาการระบาดของแมลงดำหนามมะพร้าว ส่งต่อให้ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดสงขลา เพื่อผลิตขยายพ่อแม่พันธุ์ ลดการระบาดในพื้นที่ได้สำเร็จ

องค์ความรู้ที่ ๑ การบริหารจัดการองค์กรของศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดชลบุรี

การวางตัว การรู้ตัวเราว่าเราเป็นใคร บทบาทหน้าที่ที่ได้รับคืออะไร มีหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายอย่างไร การวางตัวให้เหมาะสมกับเวลา สถานที่ สังคมสภาพแวดล้อม การรู้กาลเทศะ เป็นสิ่งสำคัญ และการให้เกียรติผู้อื่น

การพัฒนางาน ปัจจัยความสำเร็จในการทำงาน

- ๑) ทำงานด้วยความสามัคคี เข้าใจกัน ไม่ใช้อำนาจในการดำเนินงาน
- ๒) อยู่กันแบบพี่น้อง ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาซึ่งกันและกัน
- ๓) ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ ไม่ลำเอียงให้ความรักและเชื่อใจเท่า ๆ กัน
- ๔) สามารถกล่าวตักเตือนกันได้
- ๕) เมื่อมอบงานแล้วไม่ก้าวก่ายหน้าที่ ไม่ล่วงล้ำกัน และเป็นที่ปรึกษาแก้ไขปัญหา
- ๖) เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ร่วมมือกันทำงานเป็นทีม

และคอยช่วยเหลือกัน

๗) ผู้นำองค์กรต้องใส่ใจ ยึดคติใจเขาใจเรา ไม่ชอบแบบไหน จะไม่ทำแบบนั้นกับคนอื่น มอบหมายงานตามความถนัด หรือความชอบ สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อให้การดำเนินงานอย่างมีความสุข และบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

การพัฒนาคน เจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนจบด้านอารักขาพืช วิธีการสอนงานของ ผอ.กฤษฎา ฉิมอินทร์ เป็นการสอนแบบ Learning by doing จะเน้นการลงมือทำให้ดูก่อนและให้ฝึกปฏิบัติ ทั้งนี้การที่จะทำให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์มีความรู้ความสามารถ ทักษะและความชำนาญด้านการบริหารศัตรูพืช มีการดำเนินการ ดังนี้

- ๑) สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและสื่อต่างๆ
- ๒) สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่การเข้ารับการอบรมและการศึกษาดูงานด้านอารักขาพืชทั้งในและ

ต่างประเทศ

- ๓) การฝึกปฏิบัติแบบพี่สอนน้อง การสอนแบบ Learning by doing จะเน้นการลงมือทำให้ดูก่อนและให้ฝึกปฏิบัติตาม และนำกลับมาศึกษาและหาแนวทางในการดำเนินงานของตนเอง
- ๔) การให้เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นของตนเองและนำมาวิเคราะห์และสรุปร่วมกัน
- ๕) การแชร์ความรู้ภายในทีม ใครถนัดเรื่องไหนก็ให้มาสอนเพื่อนร่วมทีม หรือนำ case study ต่างๆ แล้วมาสรุปให้เพื่อนร่วมทีมฟัง เป็นการช่วยพัฒนาทักษะและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้เกิดขึ้นในทีม

การบริหารจัดการองค์กร การกำหนดทิศทางและขับเคลื่อนองค์กรให้ไปในทางที่เหมาะสม เข้าใจการประสานงานตลอดจนแนะนำวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด รวมไปถึงสามารถช่วยแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างการมีส่วนร่วมของทุกคนในองค์กรให้ได้ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยเหลือกัน ร่วมกันขับเคลื่อนงาน การแบ่งงานจะแบ่งงานให้ลูกน้องตามความถนัด เมื่อมอบงานแล้วจะไม่ก้าวก่ายการทำงานให้รับผิดชอบงานที่ทำด้วยตนเอง แต่จะคอยให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาช่วยเหลือในกรณีที่เกิดปัญหา การบริหารงานภายใน ศทอ.ชลบุรี จะแบ่งงานเป็นฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหาร/ฝ่ายผลิตขยาย/ยุทธศาสตร์/ฝ่ายส่งเสริม แต่ละฝ่ายจะมีผู้รับผิดชอบหลัก และแต่ละคนจะมีงานที่รับผิดชอบและมีทีมที่ทำงานร่วมกัน เน้นให้ปลูกฝังการทำงานเป็นทีม รักและสามัคคี ร่วมกันพัฒนาองค์กร สร้างแรงจูงใจในการทำงาน ให้กำลังใจ คำชม มีการสื่อสารที่ดี ถูกต้อง ชัดเจน และทำความเข้าใจได้ง่ายจะทำให้ทุกคนมองเห็นภาพ มีทิศทางการทำงานในทางเดียวกัน

เทคนิค กลยุทธ์ ในการพัฒนางานและทำงานให้ประสบความสำเร็จ

ผอ.กฤษฎา นิมนอินทร์ เรียนจบสาขาพืชไร่ จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ บรรจรับราชการในตำแหน่ง เจ้าพนักงานเกษตร 2 หน่วยป้องกันและกำจัดศัตรูพืชที่ 3 จังหวัดราชบุรี เป็นงานด้านอารักขาพืช ซึ่งไม่ตรงกับสายที่เรียน จึงต้องเฝ้าหาความรู้อยู่เสมอเพราะเราไม่รู้ทุกอย่าง ดังนั้นจึงต้องอ่านหนังสือและศึกษาความรู้เพิ่มเติม พัฒนานตนเองเพื่อให้สามารถทำงานกับเกษตรกรได้ เอาใจใส่กับการทำงาน โดยมีแนวการทำงาน ดังนี้

- 1) ปรับตัว หาความรู้เพิ่มเติมจากห้องสมุด วารสาร อินเตอร์เน็ต อยู่เสมอ
- 2) รู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ขอบเขต และภารกิจของงานที่รับผิดชอบงาน
- 3) สร้างเครือข่ายการทำงานกับแกนนำชุมชน
- 4) สร้างกลุ่มโดยการเข้าไปใช้ชีวิตคลุกคลีกับเกษตรกร

การถ่ายทอดความรู้ในการทำงานจากอดีต - ปัจจุบัน

ปี ๒๕๓๒ เข้ารับบรรจรับราชการ เนื่องจากจบการศึกษาในสาขาวิชาพืชไร่ ความรู้และทักษะด้านการบริหารจัดการศัตรูพืชมีไม่มากนัก ทำให้ไม่มีความมั่นใจในการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร จึงค้นหาความรู้เพิ่มเติมและศึกษาจากการติดตามรุ่นพี่ที่ออกไปถ่ายทอดความรู้ จนสามารถดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรได้และยังคงหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากการถ่ายทอดความรู้ด้านการบริหารจัดการศัตรูพืชต้องอาศัยความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และความชำนาญ การถ่ายทอดความรู้ในอดีตการนัดหมายเวลาในการนัดอบรมจะเป็นช่วงเย็น ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ น. เป็นต้นไป เนื่องจากระหว่างวันเกษตรกรจะต้องเข้าสวน ทำไร่ทำนา จึงมีเวลาในช่วงเย็น อุปกรณ์ที่ใช้ในสอนประกอบด้วย เครื่องฉายสไลด์ กระดาษฟาง แผ่นพลิก หนังสืฟิล์ม ๑๖ mm

กรณีที่พบการระบาดของศัตรูพืช และมีการแจ้งมายังหน่วยงานจะมีการแบ่งทีมออกในการวินิจฉัยและประเมินพืชที่มีการระบาดร่วมกับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ เมื่อทราบข้อมูลแล้วเจ้าหน้าที่ระดับพื้นที่จะผู้ดำเนินการนัดหมายเกษตรกรเพื่อถ่ายทอดความรู้ในเรื่องนั้นๆและมอบปัจจัยด้านการกำจัดศัตรูพืช (สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช) ให้กับเกษตรกรเพื่อใช้ในการดำเนินการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

การถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรขึ้นอยู่กับ ๑) ความต้องการของเกษตรกร ๒) ปัญหาที่พบจากการระบาดของโรคและแมลงในพื้นที่ ๓) นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และโครงการต่าง ๆ ของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยในช่วงแรกการดำเนินงานของศูนย์ฯ ในการช่วยแก้ปัญหาด้านโรคและแมลงศัตรูพืชให้กับเกษตรกรเป็นการให้ความรู้ด้านการใช้สารเคมีที่เหมาะสม ปี ๒๕๓๔ เริ่มมีการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน (IPM) มาทดลองทำแปลงเกษตรและนำความรู้ไปถ่ายทอดให้เกษตรกร

กลยุทธ์การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและทัศนคติของเกษตรกรในการลดการใช้สารเคมีในการทำการเกษตรได้ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ควบคู่กับส่งเสริมการใช้สารเคมี โดยมีการส่งเสริมให้เกษตรกรผู้มีความสนใจการใช้สารชีวภัณฑ์และศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ ส่งเสริมการใช้ไตรโคเดอร์มา ไล่เตียนปล่อย เชื้อไวรัส npv ไรตัวห้ำ ไรวนตัวห้ำในการควบคุมศัตรูพืช ซึ่งในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและทัศนคตินั้นก็ต้องอ้างถึงเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินการและประสบความสำเร็จและมีการส่งเสริมให้ใช้วิธีการส่งเสริมการป้องกันศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานร่วมด้วย

สิ่งที่อยากฝากถึงน้อง ๆ ในรุ่นต่อไป อะไรแข็งได้ก็แข็ง อะไรตามน้ำได้ก็ทำตาม รู้จักปรับตัว เราเลือกนายไม่ได้ แต่นายเลือกเราได้

ภาพดำเนินกิจกรรมการจัดการความรู้

